

Kyrkostyrelsens cirkulär nr 18/2023

16.5.2023

Administration och bokföring av gravskötselavtal

Församlingarna har önskat mer detaljerade och praktiska anvisningar om gravskötselavtal, om administrationen och bokföringen av dem och i synnerhet om frågor som gäller avtal om gravskötsel för all framtid. Den nya anvisningen om gravskötselavtal har färdigställts som sakkunnigsarbete vid Kyrkostyrelsen och har behandlats i delegationen för bokföring. Den nya anvisningen ersätter anvisningen om administration och bokföring av gravskötselavtal (17.6.2020), cirkulär 30/2005 (29.9.2005) och servicecentralens anvisning Bokföring av gravvårdsfonder 2.0 (28.1.2020).

Innehållet i den nya anvisningen motsvarar i huvudsak den nuvarande anvisningen, men den är mer omfattande än tidigare. Anvisningen innehåller anvisningar för bokföringen av gravskötselavtal och i anvisningen har tagits in ett eget kapitel om avtal om gravskötsel för all framtid.

I den nya anvisningen betonas att gravskötselavtalens tillgångar och ansvarsförbindelser ska vara i balans. Om så inte är fallet ska församlingsekonomin vidta åtgärder för att rätta till situationen. Enligt begravningslagen 2 kap. 6 § 1–2 mom. får de avgifter som tas ut för skötseln av en grav vara högst lika stora som produktionskostnaderna för tjänsten i fråga. Förhållandet mellan tillgångar och ansvarsförbindelser ska granskas årligen i bokslutet och budgeten, där församlingen ska redogöra för de åtgärder som vidtas för att korrigera över- eller undertäckning.

I fråga om tidsbegränsade gravskötselavtal gäller Kyrkostyrelsens rekommendation att man inte ska ingå nya tidsbegränsade skötselavtal som är längre än 10 år. Det är mycket svårt att prissätta längre skötselavtal för viss tid när verksamhetsmiljön och den ekonomiska situationen förändras snabbt. Församlingarna bär den ekonomiska risken i anslutning till prissättning.

I fråga om gravskötselavtal för all framtid har den nuvarande anvisningen breddats. Den 31 december 2022 hade församlingarna fortfarande 36 157 avtal om skötsel för all framtid. Antalet är anmärkningsvärt och många församlingsekonomier behöver se över möjligheterna att häva avtalen om gravskötsel för all framtid, eftersom de kvarvarande medel som hänför sig till avtalen om gravskötsel för all framtid är otillräckliga i förhållande till ansvaret. För att kunna säga upp avtalen om gravskötsel för all framtid ska församlingen först kunna visa att varje avtal om skötsel för all framtid har granskats separat och att kapitalet och avkastningen i avtalet om gravskötsel för all framtid de facto har förbrukats i sin helhet. Detta är dock i de flesta fall synnerligen utmanande, eftersom medlen som hänför sig till gravskötselavtal för all framtid och långa visstidsavtal inte har separerats i bokföringen.

I anvisningen presenteras kortfattat rättsfall som hänför sig till avtal om gravskötsel för all framtid inklusive avgöranden samt de slutsatser som dragits utifrån dem om hur en församlingsenhet vid behov kan häva avtalen om gravskötsel för all framtid. Att genom kalkyler påvisa att medlen tagit slut är i praktiken mycket utmanande och därför är alternativen följande:

1. Bokföringen av nya avtal överförs till församlingens bokföring och alla nya avtal ingås inom ramen för denna (rekommenderas).
2. En ny gravsköselfond grundas och de nya gravskötselavtalen hanteras via denna.
3. Kalkyler utarbetas som påvisar att medlen som hör till avtal om gravskötsel för all framtid har tagit slut.

Alternativen 1 och 2 är möjliga utan beräkningar. I alternativ 3 ska man genom kalkyler kunna påvisa att medlen har tagit slut. I anvisningen anges när det är möjligt att göra en beräkning.

Metod 1, överföring av nya gravskötselavtal till församlingsekonomens bokföring, rekommenderas eftersom det inte förutsätter beräkningar och eftersom bokföringen av gravskötselavtal som en del av församlingsekonomens bokföring är administrativt lättare och lika tillförlitlig som bokföringen i en separat fond.

Vid bedömningen av de medel som hänför sig till avtalen om gravskötsel för all framtid ska differensen mellan bokföringsvärdet och det gängse värdet beaktas. Gravsköselfonden har så mycket medel som det gängse värdet av medlen är. Om det i bokföringen inte går att specificera det kapital som har betalats för avtalen om gravskötsel för all framtid och den avkastning som har fått av dem under årens lopp, svarar gravsköselfonden med hela sin egendom för skötseln av de gravskötselavtal för vilka gravskötselavgifter under åren har betalats till fonden. Att medlen som hör till gravskötselavtalen de facto har tagit slut kan påvisas först när gravsköselfondens tillgångar har realiserats och medlen har förbrukats.

Ytterligare information: johanna.simpanen@evl.fi

Kyrkostyrelsen

Pekka Huokuna
kanslichef

Pirjo Pihlaja
ecklesiastikråd

ISSN 1797-0334